

Begroting 2020

Meerjarenbegroting 2020 t/m 2024

Openbaar Onderwijs Emmen (OOE)

Vestigingsadres : Raadhuisplein 1 Emmen
Postadres : Postbus 30001 7800 RA Emmen
Telefoon : 14-0591
E-mail : w.levelink@emmen.nl
Website : www.oo-emmen.nl

Voorwoord

Voor u ligt de begroting 2020 en de meerjarenbegroting 2020 t/m 2024. In het bestuursakkoord van B&W is opgenomen dat binnen de huidige bestuursperiode het voornemen is om extern te verzelfstandigen. Inmiddels is er een voorgenomen besluit om te komen tot interne verzelfstandiging per 1-1-2020. De interne verzelfstandiging is een eerste stap naar een volledige (externe) verzelfstandiging, waarbij Openbaar Onderwijs Emmen (OOE) volledig op afstand wordt geplaatst van de gemeente Emmen.

De externe verzelfstandiging willen we om OOE de exclusieve aandacht te geven en daarmee in dezelfde positie te brengen als het bijzonder onderwijs in de gemeente Emmen. We doen dit in twee fasen, namelijk via interne verzelfstandiging OOE een omgeving te scheppen waarin OOE op eigen benen staat onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid (werkbedrijf). In 2020 is er helderheid over de concrete vervolgstappen die moeten worden gezet om te komen tot een externe verzelfstandiging.

In 2019 is een nieuw Bestuurlijk Koersplan vastgesteld voor de schooljaren 2019-2023. Hierin is de bestuurlijke onderwijskoers voor de aankomende jaren bepaald voor OOE. In 2020 zullen de volgende punten uit het Bestuurlijk Koersplan gerealiseerd worden:

- Implementeren van een kwaliteitsbeleid op basis van de onderwijsvisie Oog voor de Wereld
- Opzetten van strategisch personeelsbeleid met bijbehorend instrumentarium
- Versterken en stroomlijnen van processen, waarbij we als eerste kijken naar ICT
- Vervolgstappen voor externe verzelfstandiging.

Emmen, november 2019

Y. Boxem – Klein
Algemeen directeur
Openbaar Onderwijs Emmen

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	De organisatie	4
1.2	Openbaar Onderwijs Emmen en de gemeente.....	5
2.	Hoofdpijnen	6
2.1	Aanpak: hoofdpijnen beleid en uitwerking in 2020	6
2.2	Ontwikkeling leerlingaantallen	8
3.	Exploitatiebegroting 2020 op bestuursniveau.....	10
3.1	Exploitatiebegroting 2020	10
3.2	Toelichting op de exploitatiebegroting 2020.....	11
3.3	(Interne) verzelfstandiging.....	15
4.	Meerjarenperspectief	16
4.1	Meerjarenbegroting 2020 t/m 2024.....	16
4.2	Ontwikkeling balans	17
4.3	Kasstroomoverzicht.....	18
4.4	Kengetallen in meerjarig perspectief.....	19
4.5	Risicoanalyse.....	20
5.	Conclusie	21
6.	Bestuursbesluit.....	22

1. Inleiding

De begroting 2020 is gebaseerd op de prognoses voor 2019, de begroting 2019, de jaarrekening 2018 en de plannen voor 2020 e.v.

In hoofdstuk 1 beschrijven we in het kort de organisatie en de ontwikkelingen die er gaande zijn. De hoofdlijnen van het beleid voor 2019 worden in hoofdstuk 2 beschreven. De exploitatiebegroting komt in hoofdstuk 3 aan de orde en in hoofdstuk 4 de meerjarenbegroting voor de periode 2020 t/m 2024.

1.1 De organisatie

Openbaar Onderwijs Emmen verzorgt het openbaar basisonderwijs in de gemeente Emmen en omliggende dorpen.

Onze missie is goed onderwijs

Omdat wij kwalitatief hoogwaardig, toekomstgericht en eigentijds onderwijs aan willen bieden streven we naar optimale toegankelijkheid voor alle kinderen. Dit geven wij vorm en inhoud vanuit de waarden Open, Samen en Gelijkwaardig. Wij zien het onderwijs als venster naar de wereld. We willen onze leerlingen alle kansen geven hun talenten te ontplooiën en hun vaardigheden te ontwikkelen. Dat komt later goed van pas, school is immers de start van een leven lang leren!

Onze onderwijsvisie

Oog voor de wereld. De visie bestaat uit negen onderwijstegels:

- Oog voor de wereld
- Ontwikkelingsgericht
- Diversiteit
- Teamontwikkeling
- Leiderschap
- Rol van de ouder
- Didactiek
- Kennis en vaardigheden
- Verandervermogen

College van Bestuur

Het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Emmen is het schoolbestuur voor het primair openbaar onderwijs in de gemeente Emmen (OOE). Het college van bestuur/ bevoegd gezag heeft voor een aantal bevoegdheden mandaat verleend aan de wethouder Schoolbestuur Openbaar Onderwijs en aan de algemeen directeur.

Algemeen directeur

Mevr. Y. Boxem-Klein is algemeen directeur van Openbaar Onderwijs Emmen. De algemeen directeur is conform het managementstatuut verantwoordelijk voor onder andere de dagelijkse leiding over de clusterdirecteuren en heeft daarbij alle bijbehorende bevoegdheden.

Clusterdirecteuren

De scholen zijn onderverdeeld in tien verschillende clusters. Binnen de clusters wordt, onder leiding van een clusterdirecteur, in onderwijsteams gewerkt. Een onderwijsteam is een breed, professioneel team dat gezamenlijk de werkzaamheden uitvoert binnen een cluster van scholen, met als doel het verzorgen van kwalitatief goed onderwijs.

De clusterdirecteur is verantwoordelijk voor de uitvoering van het onderwijskundige, financiële en personele beleid van de school. De clusterdirecteur draagt zorg voor het overleg met de medezeggenschapsraden van de scholen binnen het cluster.

De tien clusterdirecteuren hebben eens per week overleg over clusteroverstijgende onderwerpen. De algemeen directeur is voorzitter van dit overleg (het directieberaad).

Locatieleiders

De dagelijkse leiding over de school ligt in handen van de locatieleiders. De locatieleider is onder verantwoordelijkheid van een clusterdirecteur belast met de coördinatie van onderwijsactiviteiten en heeft de contacten met leerlingen (en hun ouders).

Ondersteuning

Het College van Bestuur en de directie wordt ondersteund door het stafbureau, waarin het secretariaat, P&O, personeels- en salarisadministratie, facilitaire zaken, ICT, financiën en leerling administratie is ondergebracht. Deze ondersteuning is momenteel nog verdeeld op twee locaties.

1.2 Openbaar Onderwijs Emmen en de gemeente

De gemeente heeft de grondwettelijke taak te voorzien in voldoende openbaar onderwijs. Om vanuit die taak toezicht te houden op de gang van zaken is in de statuten vastgelegd dat het College van Bestuur de jaarstukken na vaststelling direct aan zal bieden aan de gemeenteraad (in de rol van RvT).

2. Hoofdlijnen

2.1 Aanpak: hoofdlijnen beleid en uitwerking in 2020

In 2019 is een nieuw Bestuurlijk Koersplan vastgesteld voor de schooljaren 2019-2023. Hierin is de koers voor de aankomende jaren bepaald voor OOE. De kernpunten van de bestuurlijke opdracht;

- Werken vanuit bovengenoemde missie vraagt om een organisatie die richting geeft en ruimte biedt. In de komende planperiode zal de omvorming naar volledig zelfstandig schoolbestuur plaats vinden;
- Onze onderwijsvisie 'Met oog voor de wereld' is gestoeld op de visie dat kinderen ontwikkelbaar en leerbaar zijn. Wij streven naar wereldburgers die zichzelf kennen, oog hebben voor hun naasten en de wereld;
- Onze doelen en resultaten worden middels een kwaliteitscyclus geborgd, verbeterd of veranderd;
- Onze inzet en middelen zijn effectief en doelmatig ingezet en gericht op het investeren in kwalitatief uitstekend, toekomstgericht en eigentijds onderwijs in duurzame en kwalitatief goede schoolgebouwen;
- Het onderwijsaanbod is passend. De leer- en ontwikkelbehoefte van leerlingen staat in het aanbod centraal;
- Daartoe wordt geïnvesteerd in professioneel en bekwaam personeel; (Binden en boeien).
- Op basis van een omgevingsanalyse samen te werken met onderwijspartners, ketenpartners en gemeenten aan de kansen en uitdagingen in onze omgeving om het onderwijs aan kinderen te versterken;
- Een effectieve en efficiënte onderwijsorganisatie die werkt binnen de rijksvergoeding.

Van belang hierin is altijd het onderwijs en de organisatie. Waarbij het kind centraal staat en waarbij de organisatie slim, slank, soepel en samen dient te werken.

In 2020 zullen de volgende punten uit het Bestuurlijk Koersplan gerealiseerd worden:

- Implementeren van de onderwijsvisie Oog voor de Wereld.
- Opzetten van strategisch personeelsbeleid met bijbehorend instrumentarium.
- Versterken en stroomlijnen van processen, waarbij we als eerste kijken naar ICT.

Naast de speerpunten uit het Bestuurlijk Koersplan is het implementeren van Kwaliteitsbeleid en kwaliteitszorg binnen de scholen een belangrijk aandachtspunt voor 2020.

Ontwikkelingen personeel

Ten tijde van het opstellen van de begroting wordt gewerkt met het formatieplan 2019-2020. De verwerking hiervan in Raet is de basis voor de loonkostenbegroting 2020. Naast het vaste personeel is gekeken naar tijdelijk personeel. De flexibele schil (met tijdelijke contracten) neemt af per 1 augustus 2020. Dit i.v.m. de leerlingendaling en dus de afname van Rijksinkomsten.

Vanaf 1 januari 2020 is de WNRA (Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren) van toepassing op het onderwijspersoneel van OOE. Dit betekent dat er vanaf die datum sprake is van een tweezijdige arbeidsovereenkomst tussen werkgever en werknemer i.p.v. een eenzijdige aanstelling. Deze wet heeft effecten op de aanstellingen. Een aantal medewerkers met een tijdelijke aanstelling heeft inmiddels rechten opgebouwd, waarmee men in vaste dienst is gekomen van OOE (of nog komt m.i.v. 1 augustus 2020). Met deze aantallen is rekening gehouden in de meerjarenbegroting.

Verder is in de begroting rekening gehouden de afspraken die gemaakt zijn in het kader van 'Binden en boeien' van personeel, zoals bijvoorbeeld het aanbieden van betaalde stageplekken aan LIO-stagiaires en het mogelijk maken van zij-instroom.

Ontwikkelingen huisvesting

Vanaf 2020 gaat het groot onderhoud niet meer via de exploitatie maar wordt het geactiveerd. Dit alles conform de richtlijnen van het ministerie van OCW. Hierdoor 'verhuist' een deel van de kosten naar de afschrijvingen. Andere investeringen die voor 2020 op de planning staan zijn vervangingen van meubilair en diverse projecten/eenmalige investeringen, zoals:

- Obs de Bente: zonwering;
- SBO Catamaran: extra bank in jongens kleedkamer;
- Obs de Dreske: interne verbouw zodat er meer onderwijskundige ruimte ontstaat;
- Obs 't Eenspan: verbetering klimaatinstallatie + terreinaanpassing;
- Obs de Hesselanden: plaatsen van airco;
- Obs de Iemenhof: noodlokaal v.v. airco en sluisje tussen hoofdgebouw en noodlokaal;
- Obs 't Swartemeer: upgrade in en buiten het gebouw + interne aanpassingen;
- Obs de Viersprong: airco in noodlokaal.

Voor 2020 voorzien we aan de hand van de realisatie van 2019 een stijging van de energielasten met name op het gebied van gas. De prijs van het gas per m³ is in de afgelopen periode gestegen.

Ontwikkelingen ICT

In 2018 is voor OOE een visie op ICT beschreven. Naar aanleiding daarvan zijn diverse acties uitgevoerd, zoals bijvoorbeeld de aanschaf van diverse chromebooks voor de scholen. Hierop wordt jaarlijks afgeschreven (afschrijvingstermijn van 5 jaren). In 2020 wordt de visie verder geconcretiseerd en vastgesteld middels beleid. Daarin wordt meteen de gewenste afschrijvingstermijn meegenomen. Daarnaast wordt gekeken naar de mogelijkheid om devices te leasen i.p.v. te kopen.

ICT is één van de speerpunten voor 2020. De processen moeten gestroomlijnd en versterkt worden.

In de schoolbegrotingen is vanaf 2020 de mogelijkheid opgenomen om te investeren in ICT. Dit om de verschuiving van leermiddelen (boeken) naar ICT omgeving extra te ondersteunen. Bovenschools wordt een inventarisatie gemaakt van welke ICT investeringen wanneer moeten plaatsvinden.

Ontwikkelingen (Passend) Onderwijs

Het tripartiet akkoord loopt af per 1-8-2020. We zien hierdoor de inkomsten voor het passend onderwijs dalen. Door het kritisch kijken naar een aantal posten in de begroting hebben we de kosten omlaag kunnen brengen om zo het bedrag voor arrangementen op niveau te kunnen houden.

In 2020 wordt voornamelijk ingezet op verbetering van (zicht op) kwaliteit. Hiervoor is een traject opgezet en is een bedrag van €70.000 opgenomen in de begroting.

Verder wordt in 2020 ingezet op scholing voor het personeel. Het betreft scholing voor onder andere intern-begeleiders, onderwijsassistenten, schoolleiders en het scholen van leerkrachten voor gym, digitalisering en andere gezamenlijke onderwerpen die voor heel OOE gelden. Tevens is er een bedrag gereserveerd om de lerende netwerken voor de reken- en taal coördinatoren, de interne cultuurcoaches en het nog op te starten netwerk 'het jonge kind' inhoudelijk te kunnen ondersteunen.

We beogen hiermee verdere professionalisering en verhoging van de kwaliteit.

Naast de scholing willen we ook rekening houden met kwaliteitsrisico's die we mogelijk kunnen lopen op onze scholen. Daarvoor begroten we een bedrag van € 50.000, waarmee die risico's ondervangen kunnen worden.

En om onderwijsvernieuwing en ontwikkeling van pilots te stimuleren is er een bedrag van €30.000,- begroot voor proeftuinen.

2.2 Ontwikkeling leerlingaantallen

Er zijn verschillende bronnen om de ontwikkeling van het aantal leerlingen in beeld te brengen. Een prognose is altijd een schatting. Het is onmogelijk het exacte aantal leerlingen voor de komende jaren per school in beeld te brengen. De inschatting van het aantal leerlingen is nu gebaseerd op een inschatting van de clusterdirecteur van de desbetreffende scholen.

De prognose van het aantal leerlingen is een belangrijke basis voor de meerjarenbegroting waarin de baten en lasten meebewegen met de ontwikkeling van de leerlingaantallen. De komende jaren blijft naar verwachting de tendens van een daling in het leerlingaantal aanwezig, evenals de afgelopen jaren.

Onderstaand een overzicht van de leerlingaantallen van de afgelopen jaren aangevuld met de prognose voor de komende jaren. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat bij obs De Brink ook de Hesselanden is inbegrepen. Dit is een school waar asielzoekers kinderen les krijgen. Dit aantal is niet te voorspellen. Daarom is voor de Hesselanden geen prognose opgenomen.

brin.nr	naam	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
		01-10-2017	01-10-2018	01-10-2019	01-10-2020	01-10-2021	01-10-2022	01-10-2023
00SU	Thrianta	154	149	149	154	154	154	154
16AH	Eenspan	247	235	223	230	230	230	230
16BX	Vegter	72	77	80	80	73	73	73
16DJ	Esdoorn	82	84	100	100	104	106	106
16HI	Emmermeer	68	71	72	66	67	62	65
16MA	Angelso	313	283	295	294	295	297	294
16NR	Kubus (Hasselbraam)	405	401	390	380	370	350	350
16WN	Op 't Veld	60	66	68	66	61	61	60
16XQ	Brink	237	241	247	210	212	212	212
16YK	Barg	77	90	85	85	90	90	90
16ZQ	Meent	105	105	103	100	93	93	93
17AE	Bente	118	124	128	134	130	128	128
17BC	Runde	128	114	114	113	102	97	95
17BL	Dreef	71	71	73	67	71	68	68
17BU	Anbrenge	126	110	119	117	117	117	120
17CN	Planeet	43	35	39	39	41	43	45
17CW	Spil	68	68	53	50	50	50	50
17DG	Viersprong	199	197	204	201	202	196	184
17DQ	Bascule	360	352	339	330	325	329	310
17EJ	Dordtse Til	112	105	98	91	92	95	93
17FU	Koppel	120	118	95	90	85	85	85
17JD	Dreske	53	59	56	53	52	58	59
17KM	Swartemeer	79	81	79	80	70	66	67
18HB	Iemenhof	181	173	169	167	172	156	156
19CO	Catamaran	137	147	180	185	185	180	180
21PS	Vlonder	222	203	207	198	202	198	198
23RM	Lisdodde	490	439	437	390	390	390	390
24ED	Montessori	255	237	216	210	210	205	205
30AG	Delftlanden	61	74	77	100	100	100	100
Totaal		4.643	4.509	4.495	4.380	4.345	4.289	4.260

De leerlingaantallen van de Hesselanden (onderdeel van de Brink) zijn vanaf 1-10-2020 niet opgenomen, vanwege de onvoorspelbaarheid.

3. Exploitatiebegroting 2020 op bestuursniveau

3.1 Exploitatiebegroting 2020

Baten	Werkelijk 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
3.1 (Rijks)bijdragen OCW			
3.1.1 Normatieve rijksbijdrage	29.546.905	29.107.281	28.874.168
3.1.2 Overige subsidies OCW	2.463.686	2.307.852	2.955.077
3.1.4 Doorbetalingen rijksbijdragen SWV	1.822.207	1.615.055	1.531.293
Totaal (Rijks)bijdragen OCW	33.832.798	33.030.188	33.360.538
3.2 Overige overheidsbijdragen			
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen	718.448	112.583	74.131
3.2.2 Overige overheidsbijdragen	0	50.000	0
Totaal overige overheidsbijdragen	718.448	162.583	74.131
3.5 Overige baten			
3.5.1 Verhuur onroerende zaken	211.600	210.052	210.052
3.5.2 Detachering	306.923	186.538	94.420
3.5.6 Overige baten	25.488	0	0
Totaal Overige baten	544.011	396.590	304.472
Totaal baten	35.095.257	33.589.362	33.739.141

Lasten	Werkelijk 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
4.1 Personele lasten			
4.1.1 Lonen en salarissen	26.473.577	26.940.197	26.922.096
4.1.2 Overige personele lasten	2.037.618	1.097.787	1.213.300
4.1.3 Uitkeringen	-170.385	-200.000	-70.000
Totaal personele lasten	28.340.810	27.837.983	28.065.395
4.2 Afschrijvingen			
4.2.2 Afschrijvingen ICT, methoden en meubilair	852.557	865.823	951.511
Totaal afschrijvingen	852.557	865.823	951.511
4.3 Huisvestingslasten			
4.3.1 Huur	342.463	221.420	228.000
4.3.3 Onderhoud	2.874.671	1.079.000	923.246
4.3.4 Energie en water	484.126	448.000	583.000
4.3.5 Schoonmaakkosten	504.927	535.000	570.000
4.3.6 Heffingen	129.526	113.640	146.000
4.3.8 Overige huisvestingslasten	48.238	60.000	20.000
Totaal huisvestingslasten	4.383.951	2.457.060	2.470.246
4.4 Overige lasten			
4.4.1 Administratie en beheer	834.531	688.759	326.500
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	1.353.333	1.795.741	1.792.151
4.4.3 Overige dotaties			
4.4.4 Overige instellingslasten	249.766	192.400	483.797
Totaal overige lasten	2.437.630	2.676.900	2.602.448
Totaal lasten	36.014.948	33.837.766	34.089.601

Financiële baten en lasten	Werkelijk 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
5.1 Financiële baten	104.450	102.413	0
5.5 Financiële lasten	53.327	44.920	48.216
Totaal financiële baten en lasten	51.123	57.493	-48.216
Exploitatieresultaat	-868.568	-190.912	-398.676

Het resultaat wordt onttrokken danwel toegevoegd aan de reserve.

3.2 Toelichting op de exploitatiebegroting 2020

De begroting 2020 is begroot met een negatief financieel resultaat van € 398.676. Dit resultaat wordt gedekt middels een onttrekking aan de bestemmingsreserve van het schoolbestuur Openbaar Onderwijs Emmen (OOE), € 380.000. Daarnaast wordt € 18.676 onttrokken aan de herwaarderingsreserve van OOE. Beide reserves staan uitsluitend ter beschikking aan het schoolbestuur OOE.

Vanaf 2019 mogen kosten voor groot onderhoud niet meer rechtstreeks ten laste van de exploitatie worden gebracht. Vanaf 2019 wordt groot onderhoud geïnvesteerd. Dit heeft een groot effect op de begroting van 2020 en de jaren daarna. De afschrijvingen op deze investeringen bedragen in de eerste jaren vele malen minder, dan de lasten die we in voorgaande jaren rechtstreeks ten laste brachten van de exploitatie. Na ongeveer 15 jaar komen deze kosten op het niveau van 2018 en eerder, bij gelijkblijvende investeringen.

Met het besluit om OOE (intern) te verzelfstandigen is besloten dat OOE het eerste jaar ongeveer €380.000 mag onttrekken aan de reserve. In de begroting is een budget opgenomen om kosten te kunnen verantwoorden t.b.v. van de (interne) verzelfstandiging.

In de exploitatie is een stijging van de inkomsten te zien in 2020. Dit heeft te maken met het extra geld wat ter beschikking wordt gesteld door het ministerie van OC&W t.b.v. personeel en de onderwijsachterstandsmiddelen. Echter deze baten nemen na 2020 weer af door de daling van het aantal leerlingen. Deze trend is ook waarneembaar in de personele lasten. De overige lasten nemen (daar waar mogelijk) eveneens evenredig af met de baten. Momenteel zijn ontwikkelingen gaande betreffende extra bekostiging voor personeel. Ten tijde van het opstellen van deze begroting is hierover nog geen duidelijkheid. Deze (financiële) ontwikkeling is daarom nog niet opgenomen in de begroting van 2020.

Baten

3.1 Rijksbijdragen OCW

3.1.1 Normatieve rijksbijdrage OCW

Onder deze post zijn de baten afkomstig van het ministerie van OC&W opgenomen. Dit zijn:

- De reguliere personele bekostiging (lumpsum) en bekostiging Personeel- en arbeidsmarktbeleid. De bekostiging is gebaseerd op de leerlingaantallen en de gewogen gemiddelde leeftijd (GGL) van de leerkrachten. Hieronder valt onder andere de kleine scholen toeslag en de werkdrukmiddelen.
- De bekostiging voor de materiële instandhouding groeps- en leerling afhankelijk (onder andere voor leermiddelen, afschrijvingen en huisvestingslasten), gebaseerd op de leerlingaantallen per 1 oktober 2019. Hieronder vallen ook de middelen administratie, beheer en bestuur (ABB). Dit deel wordt gebruikt ter dekking van de kosten voor het stafbureau.
- Vanaf het schooljaar 2019/2020 heeft het ministerie van OCW het onderwijsachterstandenbeleid herzien voor het primair onderwijs. Het ministerie gebruikt vanaf dat moment de onderwijsachterstandenindicator die het CBS in opdracht van het ministerie heeft ontwikkeld. In de bekostiging 2018/2019 zaten in de bekostiging 'personeel regulier' en 'personeel en arbeidsmarktbeleid' de onderdelen 'schoolgewicht' en 'bestrijding onderwijsachterstanden'. Deze onderdelen vervallen samen met de gehele 'impulsgebied' bekostiging. Hiervoor in de plaats is de nieuwe bekostiging 'onderwijsachterstanden' gekomen.

3.1.2 Overige subsidies OCW

Onder deze post vallen de overige subsidies die van het Ministerie van OCW worden ontvangen:

- De middelen voor onderwijsachterstanden. Vanaf schooljaar 2019/2020 worden deze middelen gerubriceerd onder 'overige subsidies OCW'. Voorheen waren deze middelen opgenomen onder 'normatieve rijksbijdrage OCW'.
- De middelen uit de prestatiebox. De middelen uit dit budget zijn bestemd voor professionalisering van schooldirecteuren en leerkrachten, opbrengstgericht werken en cultuureducatie.
- Bekostiging eerste opvang vreemdelingen; bekostiging die wordt ontvangen voor vreemdelingen die korter dan 2 jaar in Nederland zijn.

3.1.4 Ontvangen doorbetalingen rijksbijdragen SWV

Het betreft hier de basisbekostiging die wordt ontvangen van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs. Deze gelden zijn hoofdzakelijk bestemd om een passende leeromgeving te creëren voor leerlingen die extra begeleiding en zorg nodig hebben.

3.2 Overige overheidsbijdragen

3.2.1 Gemeentelijke bijdragen

Onder de gemeentelijke bijdragen zijn de bijdragen opgenomen van de gemeente Emmen voor schakelklassubsidie. Andere subsidies van de gemeente zijn niet voorzien.

3.2.2 Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen valt de ESF subsidie t.b.v. het speciaal onderwijs.

3.5 Overige baten

- Verhuur: dit betreft de huuropbrengsten die wordt ontvangen voor medegebruik van lokalen voor bijvoorbeeld voorscholen, kinderopvang of andere instellingen. Lege lokalen worden zoveel mogelijk verhuurd aan school gerelateerde instellingen om de kosten van leegstand tegen te gaan, maar ook samenwerking met andere instellingen te bevorderen.
- Detachering: dit betreft de loonkosten van de medewerkers die vanuit OOE worden ingezet vanuit het tripartiet akkoord (passend onderwijs).

Lasten

4.1 Personele lasten

4.1.1 Lonen en salarissen

Het begrote bedrag aan lonen en salarissen is een optelsom van alle loonkosten. Het grootste deel van deze kosten wordt gemaakt via eigen verloning. Daarnaast wordt een klein aantal medewerkers ingezet op detacheringbasis. De lonen en salarissen zijn doorgerekend op basis van de huidige inzet. Voor het schooljaar 2019-2020 is een inschatting gemaakt van de benodigde inzet rekening houdend met de ontwikkeling van het aantal leerlingen en het beschikbare budget.

4.1.2 Overige personele lasten

De overige personele lasten bestaat onder andere uit kosten voor bedrijfsgezondheidszorg, scholing, verbetertrajecten, reiskostenvergoeding en dotatie aan de voorziening voor jubileumuitkeringen en ziekteverzuim.

4.1.3 Ontvangen uitkeringen

Dit betreft een schatting van de te ontvangen uitkeringen van het UWV voor zwangerschapsverlof.

4.2 Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gebaseerd op de investeringen in meubilair, leermiddelen, ICT en groot onderhoud. De afschrijvingslasten stijgen ten opzichte van eerdere jaren. Met name doordat vanaf 2020 het groot onderhoud wordt geactiveerd.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Meubilair	: 15 jaar
Leermiddelen	: 8 jaar
ICT	: 5 jaar
Overige materiële vaste activa	: 10 jaar
Groot onderhoud	: 5 tot 40 jaar (gemiddeld 20 jaar)

Onderstaand de investeringsbegroting 2020.

1. ICT (afschrijving 5 jaar)

Onderdeel	Investeringskrediet	Afschrijving jaarlijks	Afschrijvingslast 2020
Algemeen	€ 95.000	€ 19.000	€ 9.500
Schoolse ICT-begroting	€ 111.740	€ 22.348	€ 11.174

2. Meubilair (afschrijving 15 jaar)

Onderdeel	Investeringskrediet	Afschrijving jaarlijks	Afschrijvingslast 2020
meubilair	€ 300.000	€ 20.000	€ 10.000

3. OLP (afschrijving 8 jaar)

Onderdeel	Investeringskrediet	Afschrijving jaarlijks	Afschrijvingslast 2020
Schoolse OLP-begroting	€ 183.874	€ 22.984	€ 11.492

4. Overige MVA (afschrijving 10 jaar)

Onderdeel	Investeringskrediet	Afschrijving jaarlijks	Afschrijvingslast 2020
Geen investeringen	€ -	€ -	€ -

5. Onderhoud (afschrijving 20 jaar)

Onderdeel	Investeringskrediet	Afschrijving jaarlijks	Afschrijvingslast 2020
Planmatig	€ 250.000	€ 12.500	€ 6.250
Schoolpleinen	€ 50.000	€ 2.500	€ 1.250
Energiebesparende maatregelen	€ 25.000	€ 1.250	€ 625
LIGG	€ 40.000	€ 2.000	€ 1.000
Projecten	€ 270.000	€ 13.500	€ 6.750
Project de Barg (EFJ 2017)	€ 200.000	€ 10.000	€ 5.000
Nood en transparantverlichting	€ 26.620	€ 1.331	€ 666
Veiligere telefoon/internet verbindir	€ 42.350	€ 2.118	€ 1.059
	€ 1.594.584	€ 129.531	€ 64.765

4.3 Huisvestingslasten

De huisvestingslasten bestaan uit kosten voor huur, onderhoud, energie en water, schoonmaak, heffingen en overige huisvestingslasten. De begrote bedragen zijn tot stand gekomen op basis van ervaringscijfers en verwachtingen voor de toekomst. De lasten voor energie en gas zijn toegenomen in verband met de prijsstijging. Daarnaast zijn de schoonmaakkosten hoger begroot, door indexering van de prijzen en intensivering van de schoonmaak. De huisvestingslasten bestaan voor een bedrag van € 61.849 uit afschrijvingen voor planmatig onderhoud. Deze lasten zijn lager dan voorgaande jaren i.v.m. de verschuiving van exploitatie naar investering. Basis voor het planmatig onderhoud is het meerjarenonderhoudsplan.

4.4 Overige instellingslasten

4.4.1 Administratie- en beheerslasten (ABB)

De kosten voor administratie en beheer zijn kosten voor onder andere de accountantscontrole, de inkoop van diensten bij de gemeente en derden, kantoorbenodigdheden en deskundigenadvies. De kosten nemen in 2020 af in vergelijking met voorgaande jaren. Dit heeft te maken met een verschuiving van lasten van ABB naar personele lasten (stafbureau).

4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen

De kosten voor inventaris, apparatuur en leermiddelen zijn kosten voor onder andere ICT (zoals licenties, websites, beheer en onderhoud), leermiddelen, educatieve software en reproductie. De schoolbegrotingen maken onderdeel uit van deze rubriek.

4.4.4 Overige instellingslasten

De overige lasten bestaan uit kosten voor onder andere contributies aan bestuurlijke organisaties, medezeggenschapsraad, PR & marketing en projectmatige uitgaven (waaronder het project interne verzelfstandiging).

Financiële baten en lasten

Onder de financiële baten en lasten zijn de bankkosten opgenomen. Vanaf 2020 zijn de renteopbrengsten vanuit de gemeente over de uitstaande gelden vervallen. Dit is een realistische benadering t.o.v. de ontwikkelingen in de markt.

3.3 (Interne) verzelfstandiging

In de exploitatiebegroting voor 2020 zijn de inkomsten en uitgaven betrekking hebbende op Administratie, beheer en bestuur (de baten en lasten t.b.v. het stafbureau) in de exploitatiebegroting van 2020 opgenomen. Daarnaast zijn lasten geraamd om de verzelfstandiging te kunnen realiseren (projectkosten). Onderstaand een overzicht van de begrote kosten:

- Inrichting stafbureau	€ 875.000
- boventalligheid medewerkers stafbureau	€ <u>41.500</u>
Personele lasten stafbureau	€ 916.500
Inhuur derden	€ 68.000
Andere kosten stafbureau, zoals: inhuur expertise, systemen, contributies etc.	€ 326.500
Projectkosten verzelfstandiging	€ 297.000

(Financiële) ruimte in bovenstaande posten/ nog in te zetten:

Inrichting stafbureau	€ 162.000
Inhuur derden	€ 55.000
Projectkosten verzelfstandiging	€ <u>297.000</u>
Totale financiële ruimte	€ 514.000

4. Meerjarenperspectief

4.1 Meerjarenbegroting 2020 t/m 2024

In onderstaande tabel is de meerjarenbegroting op hoofdlijnen weergegeven.

Baten	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
3.1 (Rijks)bijdragen OCW	33.030.188	33.360.538	32.631.000	32.114.000	31.806.000	31.607.000
3.2 Overige overheidsbijdragen	162.583	74.131	0	0	0	0
3.5 Overige baten	396.590	304.472	210.052	210.052	210.052	210.052
Totaal baten	33.589.362	33.739.141	32.841.052	32.324.052	32.016.052	31.817.052
Lasten	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
4.1 Personele lasten	27.837.983	28.065.395	26.977.249	26.452.729	26.134.717	25.919.136
4.2 Afschrijvingen	865.823	951.511	979.542	1.014.091	1.045.370	1.080.854
4.3 Huisvestingslasten	2.457.060	2.470.246	2.470.246	2.470.246	2.470.246	2.470.246
4.4 Overige instellingslasten	2.676.900	2.602.448	2.379.015	2.360.985	2.346.717	2.333.815
Totaal lasten	33.837.766	34.089.601	32.806.052	32.298.052	31.997.052	31.804.052
Saldo baten en lasten	-248.405	-350.460	35.000	26.000	19.000	13.000
Financiële baten en lasten	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
5 Saldo financiële baten en lasten	57.493	-48.216	-35.000	-26.000	-19.000	-13.000
Exploitatieresultaat	-190.912	-398.676	0	0	0	0

Het resultaat wordt onttrokken dan wel toegevoegd aan de reserve.

Toelichting op de meerjarenbegroting

Baten

De rijksbijdragen in de meerjarenbegroting zijn gebaseerd op de ontwikkeling van de leerlingaantallen. De leerlingenaantallen dalen de komende jaren. Waardoor de baten ook mee dalen.

De overige overheidsbijdragen en overige baten zijn nagenoeg gelijk gehouden de komende jaren.

Lasten

De in de meerjarenbegroting opgenomen lasten zijn gebaseerd op de bedragen uit de begroting 2020. De overige personele lasten en de overige instellingslasten bewegen mee met de ontwikkeling van het aantal leerlingen. Voor de personele lasten is uitgegaan van het natuurlijk verloop en een taakstelling om een sluitende begroting te krijgen. Dit onderwerp verdient aandacht; er zal naar de algehele bedrijfsvoering moeten worden gekeken op welke onderdelen de taakstelling betrekking zou moeten hebben.

De afschrijvingslasten stijgen de komende jaren. Dit wordt veroorzaakt doordat de lasten voor groot onderhoud vanaf 2019 worden geïnvesteerd i.p.v. rechtstreeks in de exploitatie te verwerken. De afschrijvingslasten stijgen de aankomende 15 jaar ongeveer. Daarna zal het stabiliseren. De afschrijvingslasten voor ICT, overige MVA en meubilair dalen mee met het leerlingenaantal.

De huisvestingslasten bewegen niet vanzelfsprekend mee met de leerlingaantallen. Deze zijn gelijk gehouden in de meerjarenbegroting.

4.2 Ontwikkeling balans

Onderstaande meerjarige balans is gebaseerd op de goedgekeurde jaarrekening 2018, de meerjarenbegroting zoals weergegeven in hoofdstuk 4.1, de investeringsbegroting en de meerjarenonderhoudsplanning.

Meerjarenbalans	Bedragen per 31 december						
	Werkelijk 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Vaste activa							
Materiële vaste activa	3.640.902	4.369.663	4.912.736	5.327.779	5.608.271	5.757.485	5.771.215
Financiële vaste activa	11.121.175	11.121.175	11.121.175	11.121.175	11.121.175	11.121.175	11.121.175
Vlottende activa							
Vorderingen	1.902.529	1.820.894	1.829.013	1.780.328	1.752.301	1.735.604	1.724.816
Liquide middelen	119.626	-800.047	-1.741.796	-2.156.838	-2.437.331	-2.586.544	-2.600.274
Totaal activa	16.784.232	16.511.685	16.121.129	16.072.443	16.044.416	16.027.720	16.016.932
Eigen vermogen	9.576.377	9.385.465	8.986.790	8.986.789	8.986.790	8.986.790	8.986.790
Voorzieningen	745.632	745.000	745.000	745.000	745.000	745.000	745.000
Langlopende schulden	3.640.902	3.590.902	3.590.902	3.590.902	3.590.902	3.590.902	3.590.902
Kortlopende schulden	2.821.321	2.790.318	2.798.437	2.749.752	2.721.725	2.705.028	2.694.240
Totaal passiva	16.784.232	16.511.685	16.121.129	16.072.443	16.044.416	16.027.720	16.016.932

Toelichting op de meerjarenbalans

Activa

De materiële vaste activa betreffen geactiveerde lesmethoden, ICT-middelen (digiborden, computers etc.), meubilair en groot onderhoud gebouwen. Voor het investeringsbedrag voor groot onderhoud is uitgegaan van de begroting 2020 met een daling van €100.000 per jaar. Daling doordat in 2020 voor onderhoud een paar incidentele grote projecten zijn opgenomen en vanwege de leerling daling. Door de wijziging rondom onderhoud neemt de waarde op de balans toe.

De financiële vaste activa heeft betrekking op uitstaande gelden bij de gemeente. De vorderingen hebben met name betrekking op een vordering op het Ministerie. In de meerjarenbalans is verondersteld dat de vorderingen meebewegen met de stijgingen en dalingen van de baten.

Passiva

Het jaarlijkse exploitatieresultaat wordt toegevoegd cq. onttrokken aan het eigen vermogen. Zichtbaar is dat het eigen vermogen constant blijft vanaf 2021 door een sluitende begroting.

De voorzieningen voor personeel worden jaarlijks verhoogd met een dotatie. De jaarlijkse uitgaven worden weer in mindering gebracht op de voorziening. De hoogte van de voorzieningen kan sterk wisselen terwijl de exploitatie door de (vrijwel) gelijkblijvende dotatie niet sterk wijzigt.

De kortlopende schulden in de meerjarenbalans bewegen mee met de stijgingen en dalingen in de lasten. Een belangrijke post hierin is de schuld per 31-12 aan de belastingdienst, de pensioenmaatschappij en de rechten van de medewerkers op vakantiegeld.

4.3 Kasstroomoverzicht

Onderstaande tabel geeft het verloop van de liquide middelen voor de komende jaren weer. Te zien valt dat door de negatief begrote exploitatieresultaten voor de komende jaren de liquide middelen zullen dalen. Het totaal van de liquide middelen blijft echter nog ruim voldoende om dit te kunnen dragen.

Kasstroomoverzicht / verloop liquide middelen						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	€	€	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten						
Saldo exploitatie	-190.912	-398.676	0	0	0	0
Afschrijvingen	865.823	951.511	979.542	1.014.091	1.045.370	1.080.854
Mutaties werkkapitaal:						
- vorderingen	81.635	-8.120	48.686	28.027	16.697	10.788
- kortlopende schulden	-31.003	8.119	-48.688	-28.030	-16.701	-10.792
Mutaties eigen vermogen	0	0	0	0	0	0
Mutaties voorzieningen	-632	0	0	0	0	0
	724.911	552.835	979.541	1.014.092	1.045.371	1.080.854
Kasstroom uit investeringsactiviteiten						
(Des)investeringen materiële vaste activa	1.594.584	1.494.584	1.394.584	1.294.584	1.194.584	1.094.584
(Des)investeringen financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
	-869.673	-941.749	-415.043	-280.492	-149.213	-13.730
Kasstroom uit financieringsactiviteiten						
Mutatie kredietinstellingen	0	0	0	0	0	0
Mutatie overige langlopende schulden	-50.000	0	0	0	0	0
Mutatie liquide middelen	-919.673	-941.749	-415.043	-280.492	-149.213	-13.730
Beginstand liquide middelen	119.626	-800.047	-1.741.796	-2.156.838	-2.437.331	-2.586.544
Mutatie liquide middelen	-919.673	-941.749	-415.043	-280.492	-149.213	-13.730
Eindstand liquide middelen	-800.047	-1.741.796	-2.156.838	-2.437.331	-2.586.544	-2.600.274

4.4 Kengetallen in meerjarig perspectief

Onderstaande kengetallen geeft aan hoe OOE ervoor staat in vergelijking met de normen die worden gehanteerd door het Ministerie van OCW.

Kengetallen	Norm	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liquiditeit	0,5 - 1,5	0,4	0,0	-0,1	-0,3	-0,3	-0,3
Solvabiliteit	> 30%	57%	56%	56%	56%	56%	56%
Weerstandsvermogen PO	5% - 20%	15,19%	12,21%	11,21%	10,52%	10,15%	10,17%
Kapitalisatiefactor	< 35%	49,01%	47,78%	48,94%	49,64%	50,06%	50,34%
Rentabiliteit	0% - 5%	-0,57%	-1,18%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Pers.lasten/lasten		82%	83%	83%	82%	82%	82%
Toelichting							
<i>Liquiditeit (vlottende activa * 100% / kortlopende schulden)</i>							
Bij liquiditeit gaat het erom of het bevoegd gezag in staat is om op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen.							
<i>Solvabiliteit (eigen vermogen / totaal passiva)</i>							
Bij solvabiliteit gaat het erom of het bevoegd gezag in staat is om op lange termijn aan haar verplichtingen te voldoen.							
<i>Weerstandsvermogen (eigen vermogen -/- boekwaarde activa x 100% / Rijksbijdragen)</i>							
Het weerstandsvermogen geeft een indicatie hoelang het bestuur zich een tekort kan permitteren in relatie tot de aanwezige reserves							
<i>Kapitalisatiefactor (balanstotaal -/- gebouwen en terreinen / totale baten)</i>							
De kapitalisatiefactor geeft weer hoeveel middelen aanwezig zijn in relatie tot de exploitatieomvang							
<i>Rentabiliteit (exploitatie resultaat / totale baten)</i>							
De rentabiliteit geeft aan welke deel van de baten niet is besteed							
<i>Personele lasten / totale lasten</i>							
Geeft aan welk deel van de lasten bestaan uit personele lasten.							

De financiële kengetallen laten voor de komende jaren zien dat OOE financieel gezond is. Door een negatief resultaat valt de rentabiliteit buiten de norm, in 2020. In de jaren daarna is deze weer binnen de norm. De liquiditeit is negatief doordat nagenoeg alle liquide middelen uitstaan bij de gemeente en verantwoord zijn onder de financiële vaste activa en daarmee niet in de berekening van de liquiditeit worden meegenomen. Als dat wel het geval zou zijn dan valt OOE binnen de norm. De overige kengetallen voldoen aan de norm. Hierdoor is er voldoende weerstandsvermogen en is OOE in staat aan zijn/haar verplichtingen te voldoen.

4.5 Risicoanalyse

Risico	Zicht op kwaliteitszorg bij scholen
Omschrijving	De inspectie heeft eind 2018 geconstateerd dat het bestuur onvoldoende zicht heeft op de kwaliteitszorg binnen de scholen.
Actie	Half 2020 is het kwaliteitsplan (inclusief planning) gereed
Risico	Rol bestuurder en toezichhoudend orgaan
Omschrijving	De inspectie heeft geconstateerd dat er onduidelijkheid is over de wijze waarop toezicht wordt gehouden op OOE.
Actie	In 2020 dient de rol van de bestuurder en toezichhouder nader te worden beschreven. De gemeenteraad wordt nadrukkelijk in de rol van Raad van Toezicht betrokken en meegenomen in besluitvorming.
Risico	Dreigend kennisverlies door vertrekkende medewerkers stafbureau
Omschrijving	In de afgelopen periode heeft een aantal medewerkers afscheid genomen van het stafbureau van OOE waardoor mogelijk kennis verloren gaat.
Actie	De functies worden in eerste instantie van buitenaf ingehuurd (i.o.m. het onderwijsveld). Na besluitvorming betreffende het functieboek van het stafbureau kan tot invulling worden overgegaan.
Risico	Invoering WNRA
Omschrijving	Vanaf 1 januari 2020 is deze wetgeving ook van toepassing op OOE. Aanstellingen van medewerkers moeten worden omgezet in arbeidscontracten. Op het moment van realiseren van deze begroting is nog onvoldoende zicht op de verplichtingen die OOE heeft naar haar tijdelijke medewerkers.
Actie	De personeelsadviseur neemt de regie op het toepassen van de nieuwe wetgeving bij OOE. In samenwerking met de financieel adviseur wordt geïnventariseerd wat de (financiële) consequenties zijn van de invoering van de WNRA voor OOE.
Risico	Dreigend lerarentekort
Omschrijving	Landelijk is een dreigend tekort aan leerkrachten. Ook OOE heeft hiermee te maken.
Actie	Met het collegebesluit 'binden en boeien' is een eerste aanzet gemaakt om het tekort aan leerkrachten op te lossen/ te verkleinen. Deze visie wordt in 2020 verder uitgevoerd.
Risico	Meerjarenonderhoudsplanning OOE opgesteld o.b.v. irrealistische normen
Omschrijving	Voor de huisvesting van OOE is een meerjarenonderhoudsplanning opgesteld conform de vastgestelde normen van de gemeente Emmen. Deze lijken niet realistisch voor OOE.
Actie	In 2020 wordt het meerjarenonderhoudsplanning herzien voor OOE, conform nader te bepalen normen voor OOE.

5. Conclusie

Deze meerjarenbegroting en de meerjarenbalans laten zien hoe de exploitatie en het eigen vermogen zich zal ontwikkelen in de komende vijf jaren.

De jaren 2016, 2017 en 2018 zijn afgesloten met een resultaat van respectievelijk €893.328 positief, €2.203.762 positief en €858.568 negatief. Het eigen vermogen bedroeg ultimo 2018 €9.576.377.

2020 is het eerste jaar dat OOE handelt conform de definitie van interne verzelfstandiging¹. In 2020 mag daarom eenmalig een onttrekking aan de reserve worden gedaan van €380.000 (conform voorgenomen collegebesluit dd. 29 september 2019). Het eigen vermogen is voldoende om een dergelijk resultaat op te vangen. In de jaren daarna is de doelstelling een sluitende begroting te realiseren.

Naast deze onttrekking is er nog het resultaat wat ten laste van de herwaarderingsreserve gebracht mag worden. Dit bedraagt € 18.676.

Samen bepaalt dit het toegestane negatieve resultaat van € 398.676.

¹ De eerste stap naar volledige verzelfstandiging – het volledig op afstand zetten van het openbaar onderwijs van de gemeente . Bij de eerste stap (de interne verzelfstandiging) wordt alleen het gemeentelijk ondersteuningsteam van OOE losgemaakt van de gemeentelijke organisatie.

6. Bestuursbesluit

Het college van Burgemeester en wethouders heeft de begroting 2020 en de meerjarenbegroting voor de jaren 2020 t/m 2024 vastgesteld en ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad van Toezicht (de gemeenteraad).

Het college heeft de stukken vastgesteld in de vergadering van 10 december 2019.

Dhr. R. Wanders
Wethouder Werk, Inkomen en Volksgezondheid
(tevens wethouder Openbaar Onderwijs Emmen)

De GMR heeft in haar vergadering van 28 november 2019 een positief advies gegeven over de vaststelling van de hoofdlijnen van het financieel meerjarenbeleid voor de scholen zoals beschreven in de meerjarenbegroting 2020-2024.

Voorzitter GMR:

Secretaris GMR:

Dhr. Hemme
